

Predmet: *Bosanska Krupa II*

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 7/20

Krivično delo: ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ, u vezi sa čl. 24 KZ SRJ

Glavni pretres: 03.06.2021. godine

Završna reč tužioca

U završnoj reči tužilac je naveo da je tokom postupka dokazano da su optuženi Joja Plavanjac i Zdravko Narančić počinili krivično delo za koje se terete. Ocenio je da je tužilaštvo tokom postupka van razumne sumnje dokazalo postojanje svih bitnih elemenata krivičnog dela ratni zločin protiv civilnog stanovništva, i to: da je u inkriminisanom periodu postojao oružani sukob, da je u konkretnom slučaju postojalo kršenje pravila međunarodnog humanitarnog prava i da je ono bilo teško, da postoji veza između radnji optuženih i oružanog sukoba, odnosno da su optuženi izvršili delo koristeći kontekst oružanog sukoba, te da je krivično delo počinjeno protiv zaštićenih lica, kako je to predviđeno Ženevskim konvencijama. Postojanje oružanog sukoba u vreme izvršenja dela bilo je nesporno među strankama. Smatra da je ubistvo 11 civila nedvosmisleno predstavljalo teško kršenje međunarodnog humanitarnog prava, te da je istovremeno „školski primer“ korišćenja oružanog sukoba za izvršenje krivičnog dela. Tužilac je dao detaljnu analizu svih izvedenih dokaza i ukazao da je iz izjava više svedoka, i to Fadila Hasanagića, Mehmeda Gerzića, Šefkije Kozlice, Sabita Alijagića, koji su u kritičnom periodu takođe bili zatvoreni u prostorijama OŠ „Petar Kočić“ u Bosanskoj Krupi, utvrđeno da je 11 pripadnika grupe „Joks“, kao i Tofika Sedića, ubio optuženi Joja Plavanjac, te da, suprotno navodima odbrane, niko od njih ne pominje da je tada video oca optuženog, sada pokojnog Lazu Plavanjca. Pored njih, i svedok Duško Jakšić, koji je bio pripadnik Vojne policije, naveo je da se vezano za ta ubistva u školi pominjalo samo ime Joje Plavanjca i nikog drugog. Identično je naveo i svedok Gojko Kličković, koji je u to vreme bio predsednik Ratnog predsedništva i Predsednik odbora SO Krupa. Svedoci-oštećeni Asim Nasić, Mirela Rekić, Osman Alijagić te Fatima i Safija Kaltak, takođe su čuli da je ubistva izvršio optuženi Plavanjac.

U ponovljenom postupku ispitani su svedoci koje je predložila odbrana optuženog Joje Plavanjca, a koji su njegovi rođaci ili prijatelji. Doveo je u pitanje kredibilitet ovih svedoka obzirom da isti nikome nisu prijavili zločin, da im nisu poznati detalji istog, te da su svi navodno od pokojnog Laze Plavanjca, oca optuženog Joje Plavanjca, u različitim prilikama čuli da je on pobio ljude, a da u isto vreme nije živa ni jedna osoba koja bi to mogla da potvrdi. Ocenio je da su ovi svedoci instruisani i da su njihovi iskazi u funkciji davanja alibija optuženom Plavanjcu.

Optuženi Zdravko Narančić, umesto da zaštiti zatvorenike kao stražar, pustio je neovlašćeno lice, optuženog Plavanjca, da uđe naoružan i zatim mu otvarao vrata prostorija u kojima su bili zatvorenici. I nakon prvog događaja, koji ima smrtnu posledicu, on otvara i drugu prostoriju i omogućava Plavanjcu da izvrši i ovo krivično delo, te da se nakon izvršenog dela nesmetano udalji. Takođe, nikada i nigde kasnije nije ni prijavio zločin. Odbranu optuženih ocenio je kao neosnovanu i usmerenu u pravcu izbegavanja krivične odgovornosti. Što se tiče okolnosti koje utiču na visinu kazne, tužilac je ocenio da na strani optuženih nema olakšavajućih okolnosti, a kao otežavajuće okolnosti cenio je da su žrtve bile mladi ljudi, od kojih su neki tek stekli punoletstvo. Predložio je sudu da optužene oglasi krivim i osudi Joju Plavanjca na kaznu zatvora u trajanju od 20, a Zdravka Narančića na kaznu zatvora u trajanju od osam godina.

Završna reč branioca optuženog Joje Plavanjca adv. Aleksandra Ivkovića

U završnoj reči, branilac optuženog Joje Plavanjca, advokat Aleksandar Ivković, ocenio je da tokom postupka nije dokazano da je njegov branjenik počinio krivično delo za koje se tereti. Ukazao je da se tužilac u svojoj završnoj reči koristio iskazima svedoka koji su dati u BiH, mimo pravila domaćeg ZKP-a, jer su samo dva svedoka dala svoje iskaze pred tužiocem, ali ni tada nisu zvani branioci optuženih. Zbog toga je odbrana izvršila analizu samo onih iskaza svedoka koji su dati na glavnom pretresu. Takođe je negirao i kvalifikaciju krivičnog dela, navodeći da se u konkretnom slučaju radi o ratnim zarobljenicima, a ne o civilima kao oštećenima. Svi svedoci koji su dali svoj iskaz u policiji u BiH navode da su čuli da je ubistva izvršio optuženi Joja Plavanjac, ali niko nije video egzekuciju. Nesporno je da je optuženi Plavanjac bio na mestu događaja, njegovo ime su svi znali jer je pre rata radio u Narodnoj odbrani i bio zadužen za regrutaciju, delio je pozive za vojsku, pa je lako bilo njega optužiti. Jedini koji znaju istinu, šta se zaista dogodilo, jesu optuženi, kao i pok. Lazo Plavanjac.

Optuženi Narančić nema ni razlog ni motiv da tereti Joju Plavanjca. Neki svedoci su govorili da se u BiH tokom 2009. godine vodio postupak za isti događaj protiv Kličkovića i drugih, koji su terećeni po komandnoj odgovornosti, a u tom postupku je Narančić svedočio isto kao i u ovom postupku. Ukazao je da su svi svedoci koji su ispitani na glavnom pretresu čuli da se u vezi sa ubistvom u školi pominje ime Laze Plavanjca kao lica koje je pobilo „Joksove“. Svedok Mehmed Gerzić je naveo da je video dva lica, a svedok Šefko Kozlica je izjavio da mu je jedan od zatvorenih rekao da je Joja pre rata bio medicinar, a to je u stvari bio Jojin otac, pokojni Laza. Takođe, svedok Alijagić je naveo da je u školi sigurno bio i treći čovek, a svedok Asim Kalozović da je video da Joja u školu nije došao sam. Ukazao je da je Smajo Tutić još 2010. godine izjavljivao da je posle pucnjave u školi čuo dva nepoznata glasa. Obzirom da je glas stražara Zdravka Narančića poznavao, očigledno je da su u školi bili optuženi Plavanjac i njegov otac. Identično je izjavio i svedok Miralem Selimović, čime je odbrana optuženog Plavanjca, da je njegov otac izvršio ubistva, potvrđena. Predložio je sudu da optuženog Joju Plavanjca oslobodi od krivične odgovornosti.

Završna reč branioca optuženog Joje Plavanjca adv. Aleksandra Lazarevića

U završnoj reči, branilac optuženog Joje Plavanjca, advokat Aleksandar Lazarević, ukazao je da su postupci za ratne zločine koji se vode pred domaćim sudom, a predstavljaju predmetu koji su ustupljeni iz BiH, veoma specifični. Ovo iz razloga jer se radi o dva različita pravna sistema. Tako se istraga u BiH vodi u tajnosti, prikupljaju podaci, ispituju svedoci bez prisustva branilaca jer isti i nemaju saznanja da se vodi istraga, dokazi koji se prikupе tokom istrage ne ulaze automatski u korpus dokaza koji će se koristiti pred sudom. Sudeće veće u BiH dobija „golu“ optužnicu, pa tek onda tužilac predlaže dokaze koji će se neposredno izvoditi tokom postupka. Međutim, u postupku koji se ovde vodi, i koriste se svi dokazi, pa i izjave koje su date bez prisustva branioca. Stoga smatra da se takve izjave u postupku pred ovim sudom ne mogu koristiti kao dokaz. U odnosu na pravnu kvalifikaciju krivičnog dela i status oštećenih, smatra da se ne radi o krivičnom delu ratni zločin protiv civilnog stanovništva, jer oštećeni nisu bili civili. Naime, tokom rata u BiH, svi odrasli muškarci koji su odslužili vojni rok bili su u rezervnom sastavu neke oružane formacije. Činjenica da oštećeni nisu imali uniforme, ne čini ih civilima, jer je veliki broj pripadnika raznih oružanih formacija u BiH, posebno na samom početku oružanih sukoba, ratovao bez uniformi i koristio samo lično naoružanje za koje je imao i dozvolu, ili nekakvo improvizovano oružje. Grupa Joks, kojoj su pripadali oštećeni, bila je grupa mladića koja je odlučila da ode na teritoriju pod kontrolom Armije BiH, i neki od njih su imali oružje. Prilikom susreta sa patrolom VRS oni su razmenjivali vatru. Civili nemaju pravo niti da nose oružje, niti da ga koriste, i to je kriterijum po kom treba ceniti status oštećenih. Analizirajući iskaze svedoka optužbe, ocenio je da u njima postoje ogromne razlike, i zbog toga sud, prilikom ocene sitih treba da orimeni institut „in dubio pro reo“. U odnosu na iskaze svedoka odbrane koji su ispitani u ponovljenom postupku, smatra da ih sud treba da prihvati jer niko od njih nije imao razloga da ne govori istinu. Oni su samo ekli ono što su čuli od pokojnog Laze Plavanjca. U situaciji kada su 1995. godine Srbi bežali iz BiH, nerealno je bilo očekivati da bi neko od njih, poed svih problema sa kojima su se sretali, išao da prijavljuje Lazu Plavanjca da je ubio neke ljude. Pedložio je sudu da oslobodi Joju Plavanjca od krivične odgovornosti.

Završna reč branioca optuženog Joje Plavanjca adv. Pavla Gmitrovića

U završnoj reči, branilac optuženog Joje Plavanjca, naveo je da se pridružuje završnim rečima kolega i predložio sudu da donese oslobađajuću presudu u odnosu na njegovog branjenika.

Završna reč branioca optuženog Zdravka Narančića

U završnoj reči, branilac optuženog Zdravka Narančića, advokat Jasminka Kuzović navela je da tokom postupka nije dokazano da je njen branjenik počinio krivično delo za koje se tereti. Ovo krivično delo se po pravilu vrši sa umišljajem, a u ovom postupku nije dokazano da je njen branjenik i postupao sa umišljajem. On se tereti za pomaganje – da je, naime, otključavao vrata i u zatvor pustio optuženog Plavanjca. Optuženi Narančić objasnio je da je pred vratima škole

video osobu koja je po činu kapetan, da nije očekivao nikakve probleme i da ga je zbog toga pustio u prostorije škole. Iz izvedenih dokaza utvrđeno je da zatvorenici nisu bili zaključani, to je naveo svedok Šefkija Kozlica, a to tvrde i svedoci Kaluzović i Vignjević, kao i Dragan Čubrilo. Stoga Narančić nije ni mogao da otključava već otključana vrata. On je tog dana bio sâm, a po pravilima, morala su uvek biti prisutna dva stražara. Svedok Mehmed Gerzić naveo je da je Narančić vikao „Nemoj to raditi“, a svedok Miralem Selimović da je čuo reči „Šta to uradi“. Sve ovo potvrđuje činjenicu da optuženi Narančić nije krivično odgovoran, jer pre svega nije bio svestan da će se krivično delo izvršiti, niti je hteo njegovo izvršenje. Oспорila je i status oštećenih, navodeći da se radi o borcima. Predložila je sudu da optuženog Zdravka Narančića oslobodi od krivične odgovornosti.

Završna reč optuženog Joje Plavanjca

Optuženi Joja Plavanjac u završnoj reči naveo je da se ne oseća krivim i da u celosti prihvata završne reči svojih branilaca.

Završna reč optuženog Zdravka Narančića

Optuženi Zdravko Narančić u svojoj završnoj reči naveo je da smatra da nije kriv i da u celosti prihvata završnu reč svog branioca.

Objavljivanje presude zakazano je za 14. jun 2021. godine, sa početkom u 13:30 časova.